Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet

GYÓGYPEDAGÓGIAI ALAPISMERETEK

EFOP-3.8.2-16-2016-00001 és
VEKOP-7.5.1-16-2016-00001
kiemelt projektek
Cím: 1071 Budapest, Peterdy u. 15.
E-mail: efop382@nszi.hu
E-mail: vekop751@nszi.hu

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A szociális ellátórendszer intézményei és az interszektorális együttműködések lehetőségei

AZ 1993. ÉVI III. TÖRVÉNY A SZOCIÁLIS IGAZGATÁSRÓL ÉS SZOCIÁLIS ELLÁTÁSOKRÓL

- Az 1993. évi III. törvény A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról- megjelenésével a szociális ellátórendszer
- **pénzbeli,**
- **természetben nyújtott és**
- **a személyes gondoskodás**

keretében végzett ellátásokat biztosít Magyarországon.

A SZOCIÁLIS ELLÁTÓRENDSZER

- **Az ellátórendszer differenciált.**

- Jelen van benne:

  az intézményes és az otthoni keretek között végzett gondoskodás: az alap- és szakellátás,

- A szolgáltatások egy - egy célcsoportra specializálódtak (idősek, fogyatékkal élők, pszichiátriai és szenvedélybetegek valamint a hajléktalan személyek).

KÉRDÉS

Mondjatok példákat:

mely szociális alapszolgáltatások érhetők el azon a településen, ahol dolgoztok?

SZOCIÁLIS ALAPSZOLGÁLTATÁSOK

„A szociális alapszolgáltatások célja az igénybevevő segítése a saját otthonában és lakókörnyezetében az önálló életvitel fenntartásában, amennyiben ez ebben a szolgáltatási körben nem megoldható, úgy lép az ellátás a szakellátások körébe. Az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendeletben leírt szolgáltatási elemek szerint nézve az **alapszolgáltatások közös ismérve a lakhatási szolgáltatás hiánya.”**

http://tamogatoweb.hu/index.php/olvasnivalo1/infograf/381-szocialis-alapszolgaltatasok

SZOCIÁLIS ALAPSZOLGÁLTATÁSOK

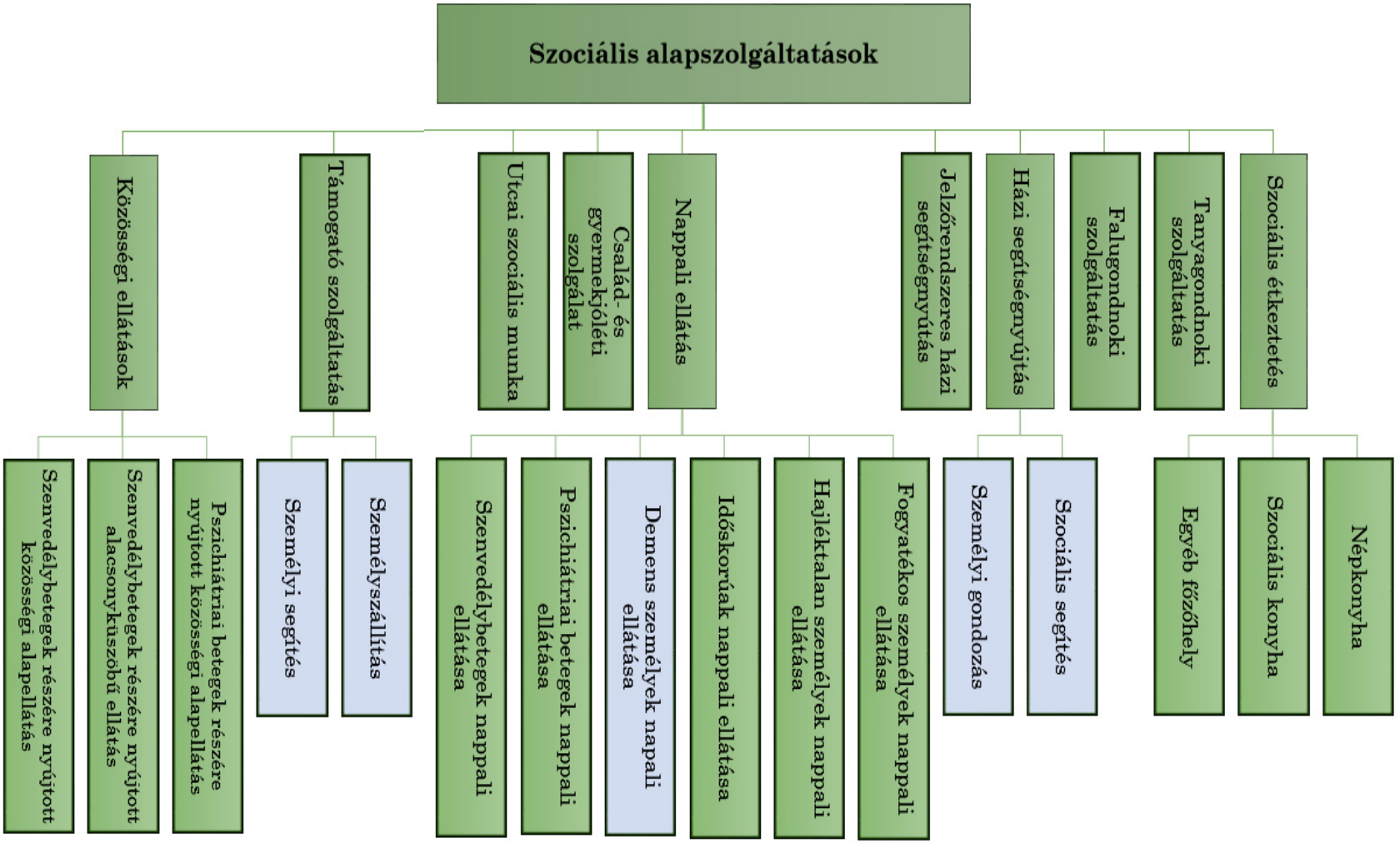

KÉRDÉS

A szociális alapszolgáltatások közül melyeket vehet igénybe fogyatékos személy?

SZAKOSÍTOTT SZOCIÁLIS ELLÁTÁSOK

„Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt a rászorult személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni.

A szakellátások közös jellemzője, hogy a **lakhatási szolgáltatásra épülnek, illetve napi huszonnégy órás, folyamatos működéshez, gondozási-ápolási tevékenységhez szükséges személyi és tárgyi feltételeket, szakmai kritériumokat kell biztosítaniuk.**”

http://tamogatoweb.hu/index.php/olvasnivalo1/infograf/382-szocialis-szakellatasok

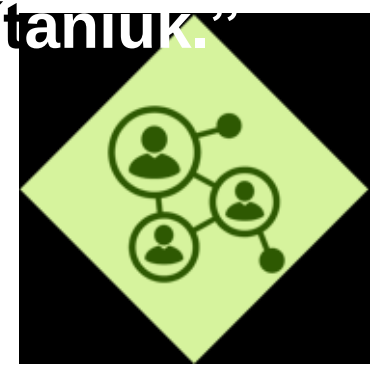

SZAKOSÍTOTT SZOCIÁLIS ELLÁTÁSOK

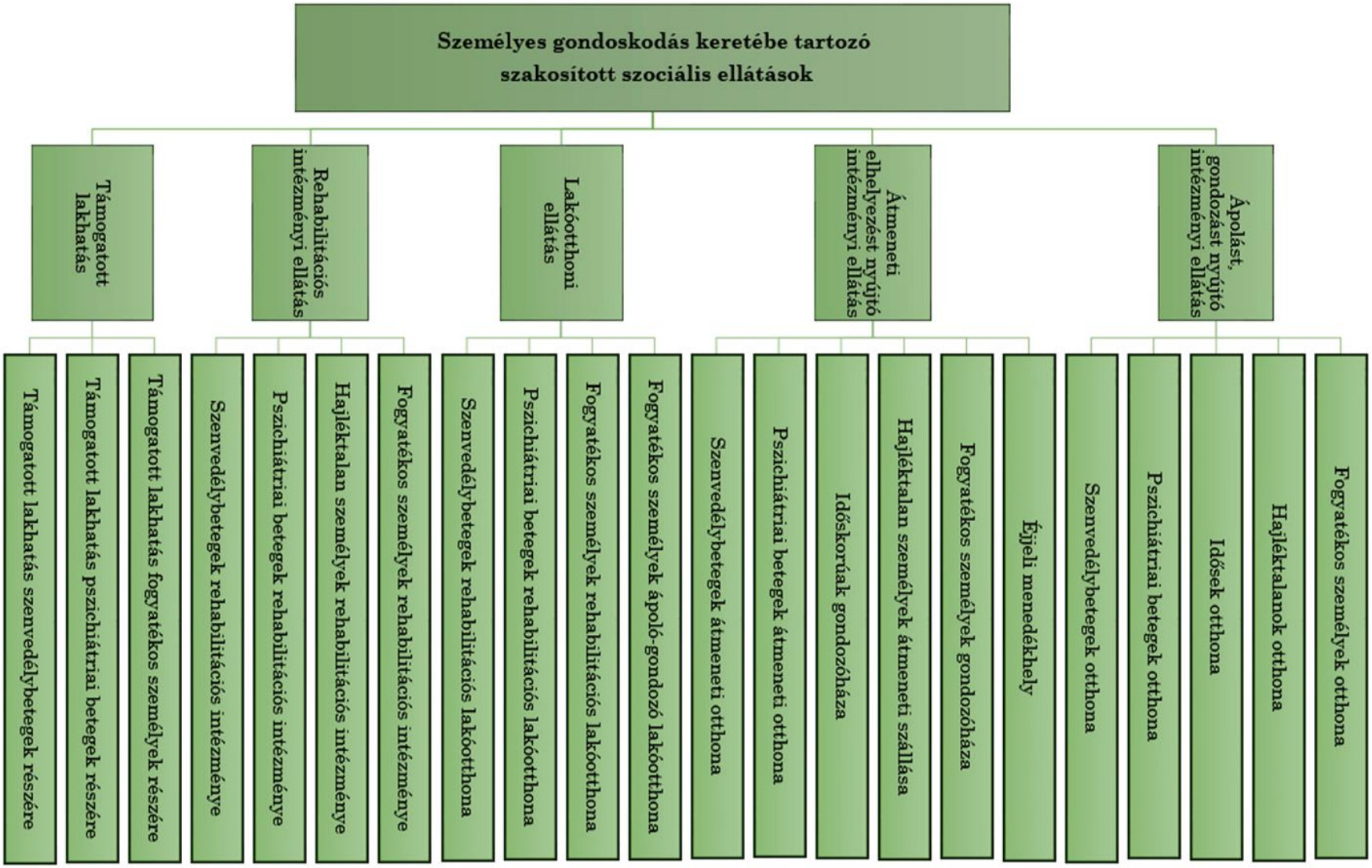

KÉRDÉS

A szakosított ellátási formák közül melyeket veheti igénybe fogyatékos személy?

GYERMEKJÓLÉTI ALAPELLÁTÁSOK

- „A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások körében a törvény négy kategóriát hozott létre, a gyermekjóléti szolgáltatást, a gyermekek napközbeni ellátását, a gyermekek átmeneti gondozását, és a gyermekek esélynövelő szolgáltatásait.”

http://tamogatoweb.hu/index.php/olvasnivalo1/infograf/387-gyermekjoleti-alapellatasok

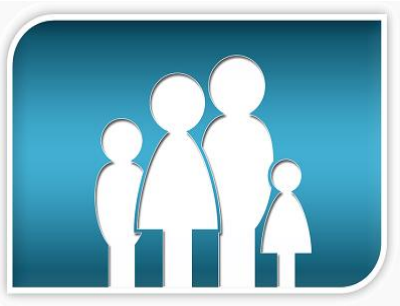

GYERMEKJÓLÉTI ALAPELLÁTÁSOK

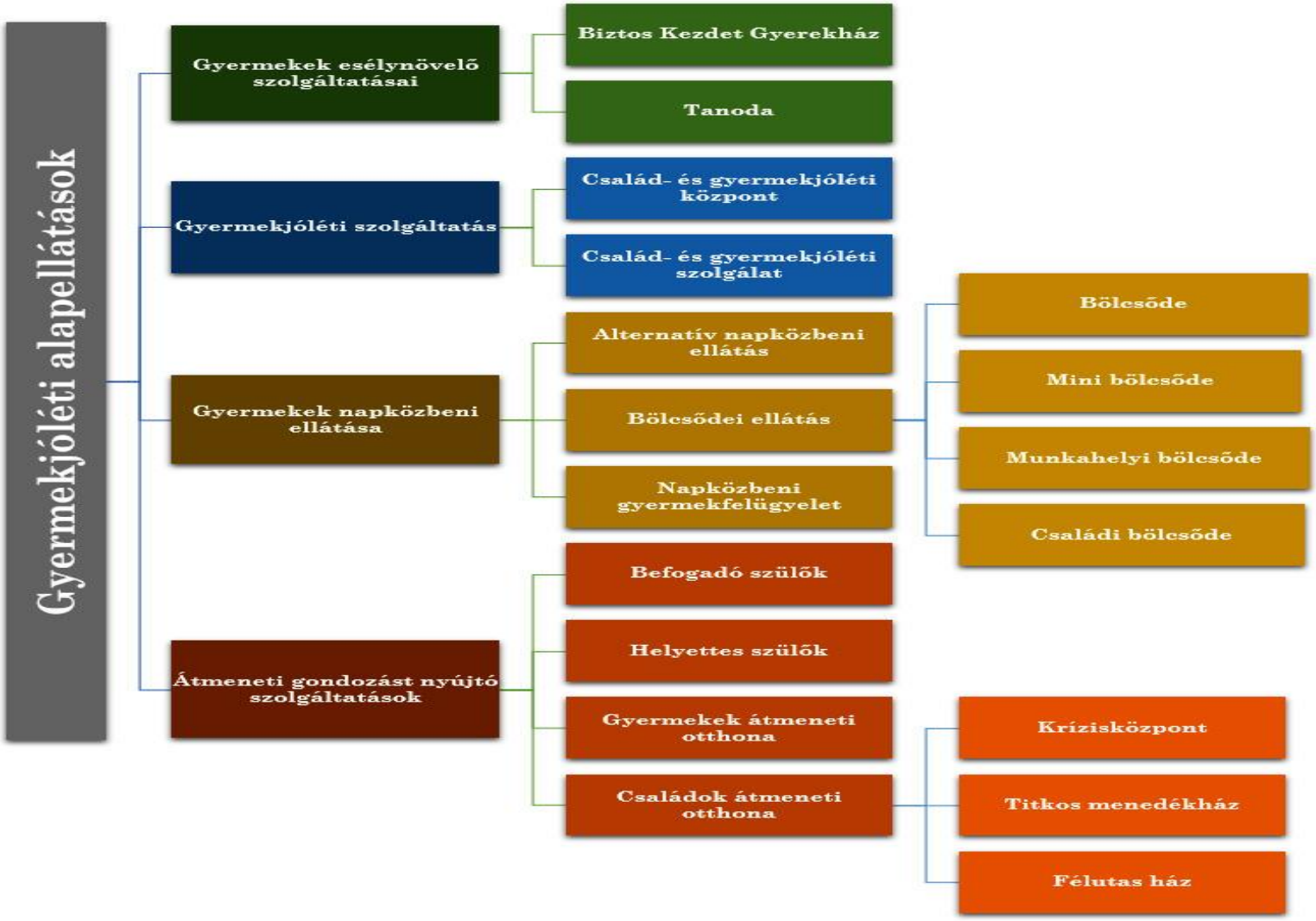

GYERMEKVÉDELEM

Gyermekvédelmi törvény szerint a gyermekek védelme:

- a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére,
- valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

GYERMEKVÉDELEM

- A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni ellátások, személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint e törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.
- Része: a bíróság által javítóintézeti nevelésre utalt, illetve letartóztatásba helyezett fiatalkorúak javítóintézeti ellátását is.

GYERMEKVÉDELEM

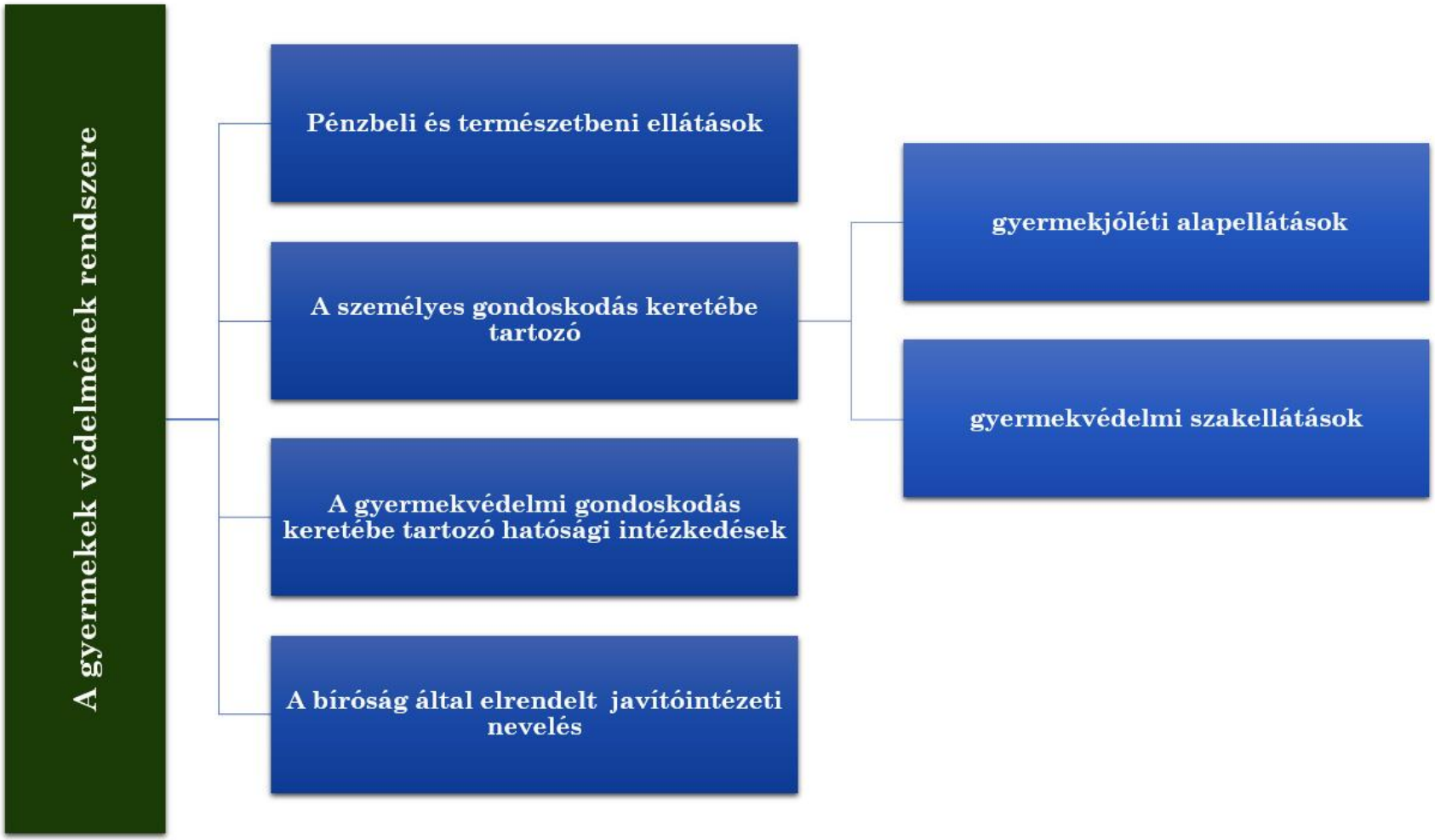

A SZOCIÁLIS GONDOSKODÁS

- „A szociális gondoskodás komplex tevékenység, mely célja egy-egy korcsoport, népréteg vagy problémákkal küzdő csoport életminőségének javítása, fenntartása, jogi eszközök és etikai szabályok adta lehetőségek kihasználásával.”

- szocialis-gondozo.lapunk.hu/?modul=oldal&tartalom=1052010

GONDOLATTÉRKÉP
-SZOCIÁLIS GONDOSKODÁS-

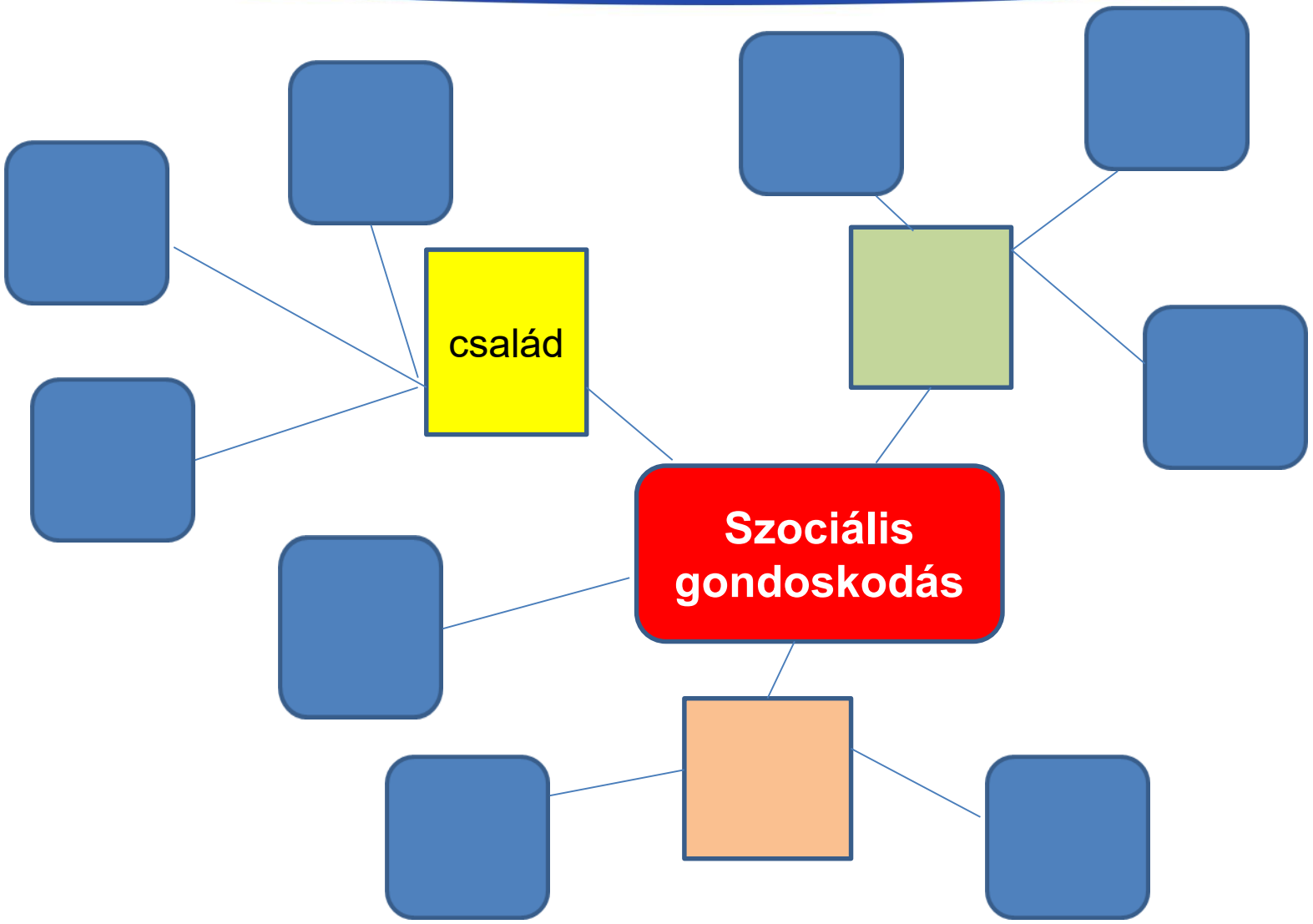

A SZOCIÁLIS DOLGOZÓK

A szociális területen dolgozók óriási segítséget nyújtanak a közösségek, a társadalom számára.

- Támogatást nyújtanak, gondozzák, ápolják az idős vagy fogyatékkal élő, vagy otthon nélküli maradt személyeket,
- a pszichiátriai betegségekkel, vagy szenvedélybetegségekkel küzdő embereket,
- a nehéz sorsú családokat, de a családjukat elveszítő gyermekeket is.
- Mindezt csak különféle szakmai ismeretek és kompetenciák mentén lehet felelősséggel végezni.

ELTÉRŐ KOMPETENCIÁK

- **Kompetencia:** nem csupán a szakmához tartozó tárgyi tudás birtoklása, hanem a tudás új helyzetekben való alkalmazásának, az újabb és újabb tudások megszerzésének a képessége
- A szociális területen megjelenő munkakörök betöltése nyilván megkíván egy alapvető szakmai ismeretet,
- ugyanakkor **az egyes munkakörök már különböző végzettségekhez kötöttek, amelyek azt is jelzik, hogy itt már eltérő szakmaspecifikus ismeretek és ehhez kapcsolódó más kompetenciák is megjelennek.**

ÁGAZATON BELÜLI EGYÜTTMŰKÖDÉS

- A **közvetlen kliens kapcsolatok** esetében gyakorlatban a szociális szolgáltatásokban leginkább az **egyéni esetkezelés**, (amelynek része lehet az **esetmegbeszélés**), és a **problémamegoldó modellen alapuló egyedi munka** a jellemző.
- Ezekre a szociális munka elmélete leír egy alapvető eljárási rendet, - amit nyilván a szakszerűség értelmében követni kell -, de a hatékonyság, és az innovatív szemlélet megkívánja hogy ettől szerte ágazóbb, szélesebb rálátással közelítsünk egy adott problémára.

ÁGAZATON BELÜLI EGYÜTTMŰKÖDÉS II.

- Ezért a segítő - támogató intervenciók gyakran **igénylik a szociális ágazaton belüli együttműködést. (intézmények és társszakmák)**
- A problémamegoldó megközelítés mellett egyre inkább az **erőforrásokra való támaszkodás**, az **emberi méltóság megőrzése,** valamint a **kliens minél nagyobb mértékű bevonása** is szükséges.
- Ennek kivitelezése a legtöbb esteben **csak szakmaközi együttműködés során valósulhat meg hatékonyan.** (Interprofesszionális együttműködés = különböző szakmák képviselőinek szakmai együttműködése)

ESETKONFERENCIA, ESETMEGBESZÉLÉS

Esetkonferencia:

- Az esetmegbeszélés egyik formája. Egy adott család ügyében tartott megbeszélés, amelybe a családot, és a családdal foglalkozó szakembereket is be kell vonni. (15/1998. (IV.30.) NM. rendelet).
- Aktuális probléma megbeszélő csoport, melyet egy adott esettel kapcsolatosan – a gondozási folyamat során akár több alkalommal is – az összes érintett (legalább 3 szakember, szülő, korától függően a gyermek is) és a lehetséges támaszt jelentő személy, intézmény bevonásával tartanak.

AZ ESETMEGBESZÉLÉS

- **Az esetkonferencia célja**: több intézmény, szolgáltatás munkájának, tevékenységének összehangolása,
- **az érintettekkel közös cél meghatározása**, feladatok, irányok, kompetenciák tisztázása.
- **esetmegbeszélés -** segítő tevékenység tervezésével, az esetvezetéssel kapcsolatos problémák „teamban” való megbeszélése, segítség az esethozó személyes érzelmeinek megértéséhez, annak kreatív megoldásához

AZ ESETMEGBESZÉLÉS

- Az esetmegbeszélés elsősorban **nem a kliens problémájára koncentrálódik,** fókuszál, hanem a **figyelem a kliens és a segítő személyiségére**,
- **a kliens környezetére**,
- **a kliens és a segítő kapcsolatának sajátosságaira;**

AZ ESETMEGBESZÉLÉS NORMÁI

- az előítéletek, és a szerep összeférhetetlenségek, kezelése
- a konfliktusok felismerése, értelmezése, valamint a konfliktuskezelés különböző módszereinek alkalmazása;
- más szakemberekkel való együttműködés, kompetencia határok betartása
- szakmai titoktartás szakmai tapasztalatok értelmezése
- a segítés pszichológiai összefüggéseinek felismerése.

AZ ESETMEGBESZÉLÉS MENETE II.

Bevezető kör: a résztvevők aktuális érzelmi, motivációs állapotának felmérése, az őket foglalkoztató problémák, témák megfogalmazása

- az esetmegbeszélés előkészítése (a problémák előtérbe hozása, a motiváció erősítése).

AZ ESETMEGBESZÉLÉS MENETE II.

Esetmegbeszélés:

- Mi a probléma? – minél pontosabban, konkrétabban, aktuális eseményhez szorosan kötve, a klienst bemutatva, saját érzelmeit, gondolatait, kapcsolatukat leírva
- Milyen módszert próbáltál már ki?
- Ez milyen (rész)eredménnyel járt?
- A többiek gondolatai, véleménye
- Mit gondolsz erről? – körbe megyünk a csoport tagjain, gondolatok, érzelmek, értelmezések, hasonló tapasztalatok ismertetése
- Te mit csinálnál ebben a helyzetben? – körbe megyünk a csoport tagjain, nem kell, hogy „a jó megoldás” legyen, nem baj, ha nem tudja, megvalósítható-e

AZ ESETMEGBESZÉLÉS MENETE III.

Az esethozó reakciója

- Mit gondolsz most? – mit lát másképp, összetettebben, mit értett meg
- Mit fogsz tenni? – konkrét terv

Zárókör: célja a tagok visszajelzéseinek teret adni, benyomásaikat, a bennük végbement változást megismerni (Mit viszel magaddal? Mi van most benned?)

Utánkövetés: a következő csoportos találkozás bevezető köre előtt a múltkori eset hozója lehetőséget kap arra, hogy beszámoljon, hogyan váltak be megoldási kísérletei, hol tart most a gyerekkel, mit érez, gondol most, merre indul tovább.

ESETMEGBESZÉLÉSTECHNIKÁI

- **ECOMAP készítése:** Családi kapcsolatok hálózatának feltérképezésére szolgál. Grafikusan ábrázolja a család kapcsolatait más családokkal, szervezetekkel, intézményekkel. Kép szerűen mutatja meg, hogy egy családon belül hol jelentkeznek feszültségek, kötődések, ki kit támogat, és feltárja a család további számos kapcsolati szálait.
- **Konzultáció**
- **Rendszerszemlélet, team munkában való gondolkodás**

ECOMAP

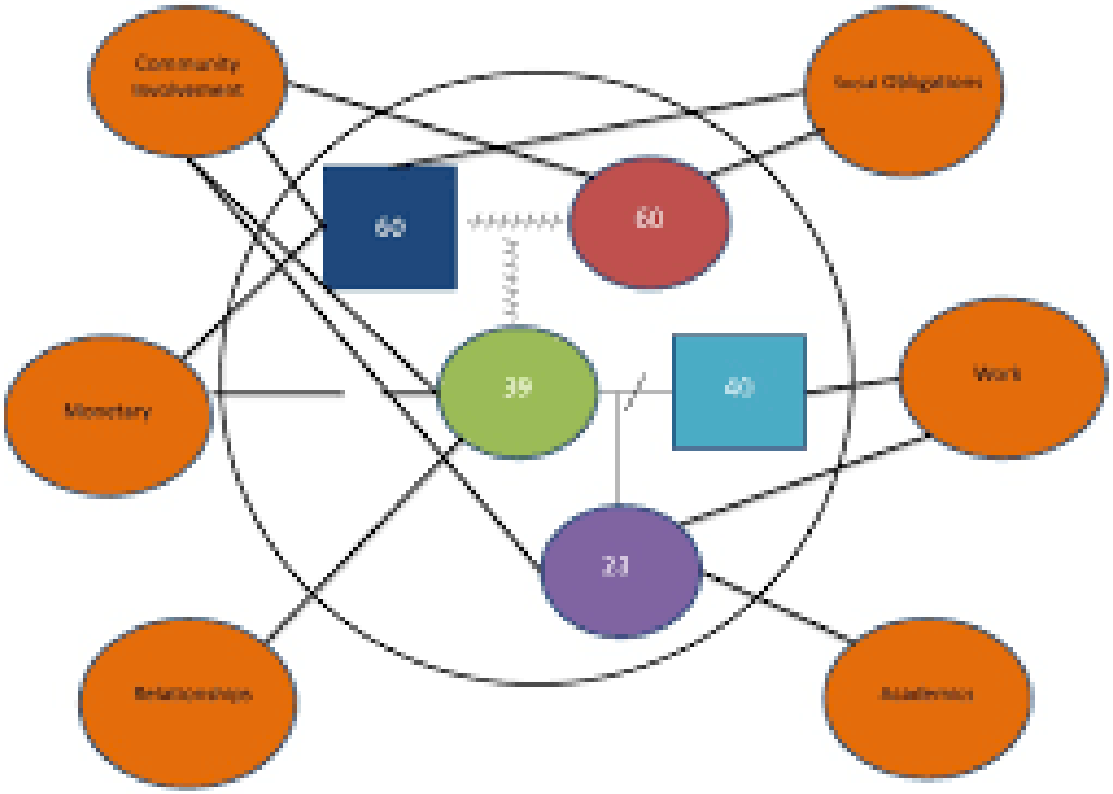
Community involvement
Social Obligations
60
60
Monetary
39
40
Work
23
Relationships
Academics

INTERSZEKTORÁLIS EGYÜTTMŰKÖDÉS

- **Interszektorális**: szektorok közötti, **különböző társadalmi csoportok, szervezetek együttműködése egy közös probléma megoldásáért;** pl. közegészségügyi problémák
- **A társadalom különböző szektorai akcióinak is hatása van az egészségi állapot változásaira**, ezek hatékonyabbak és fenntarthatóak lehetnek, amennyiben interszektorális együttműködés eredményeként jönnek létre.
- Az egyes szektorok közötti együttműködést **az állami, a civil és a magán szektor közötti kooperációként értelmezzük.**

INTERSZEKTORÁLIS EGYÜTTMŰKÖDÉS

- **A fő cél a tudatosság felébresztése annak érdekében,** hogy az egyes politikai döntéseknek és az egyes szervezetek működésének mindennapi gyakorlata is kihatással van az egészségre.

INTERSZEKTORÁLIS EGYÜTTMŰKÖDÉS

- **A szektorok közti együttműködés az esélyegyenlőség biztosításának lehet a záloga** az egészség érdekében, különösen akkor, amikor a döntéshozatali vagy cselekvési lehetőség az egészségügyi szektor kompetenciáján kívül van (mezőgazdasági, oktatási vagy pénzügyi kérdésekben).
- A fenti szempontok figyelembevételét szolgálja az egészséget támogató társadalompolitika és megvalósításának gyakorlata.

INTERSZEKTORÁLIS EGYÜTTMŰKÖDÉS

- Az interszektorális együttműködés jelentősége főként **valamilyen projekt megvalósítása**, és annak fentarthatósága szempontjából jelentős.
- Pl.: szeretnénk kialakítani a településünkön **egy integrált kávézót, ahol fogyatékos klienseink is munkát vállalhatnának.**
- Ehhez számos szektor együttműködése szükséges: szociális - mint projektgazda, települési önkormányzat, földhivatal, munkaügyi központ, építőipar, kertészet, tűzoltóság, ÁNTSZ, egészségügy- munkaorvos, kereskedelem, oktatás, stb.

A NAP TANULSÁGAINAK RÖVID ÖSSZEFOGLALÁSA

- Hogyan érezted magad a mai napon?

- Mit emelnél ki a mai napból tanulságként?

(Válasz: egy - egy rövid mondat)

Köszönöm a figyelmet!

HIVATKOZÁSOK

2. dia: Kép: https://www.facebook.com/csrbtopola/photos/a.767144326728199/767144336728198/

3. dia: Kép: http://bicske.hu/friss/rendelet-szemelyes-gondoskodast-nyujto-ellatasokrol

7 dia. dia: http://tamogatoweb.hu/index.php/olvasnivalo1/infograf/381-szocialis-alapszolgaltatasok

9. dia: kép: Kép: https://www.ferencvaros.hu/ugyintezes/szocialis-ellatasok/

10. dia http://tamogatoweb.hu/index.php/olvasnivalo1/infograf/382-szocialis-szakellatasok

12. dia: Kép: http://szocialisportal.hu/-/gyik-csaladsegito-es-gyermekjolet

14. dia. Kép: http://www.bolcsodek.bp13.hu/fomenu/cimlap/vedohalot-nyujt-a-helyi-gyermekvedel

17. dia: szocialis-gondozo.lapunk.hu/?modul=oldal&tartalom=1052010

19. dia: Kép. https://vezetoi-coaching.blog.hu/2019/03/21/az egyuttmukodes_csapda

20. dia: III. 1. A kompetencia szó jelentése
http://janus.ttk.pte.hu/tamop/tananyagok/curriculum/iii_1__a_kompetencia_sz_jelentse.html (alapján)

22. dia: Dr. Budai István1

Szociális szaktudás – kompetenciák – képzés és a sztenderdek kidolgozása
http://epa.oszk.hu/02900/02943/00037/pdf/EPA02943_kapocs_2008_4_06.pdf

23. dia: Gosztonyi Géza – Pik Katalin: A szociális munka szótára. Szociális Munkások Szalmai Egyesülete,1998.; Módszertani Gyermekjóléti Szolgálatok Országos Egyesülete Fogalomtár, www.mogyesz.hu)

Kép: https://hu.depositphotos.com/55794039/stock-illustration-pencil-note-icon.html

24. dia: Esetkonferencia – Útmutató file:///C:/Users/Dell2/Downloads/modszertani-utmutato-%E2%80%93-esetkonferencia.pdf

25. dia: Esetkonferencia – Útmutató file:///C:/Users/Dell2/Downloads/modszertani-utmutato-%E2%80%93-esetkonferencia.pdf

31. dia: Kép: https://www.slideshare.net/kewatts1/ecomap-3532980

34. dia: Kép: https://www.slideshare.net/kewatts1/ecomap-3532980

35. dia: Kép: http://arculatbank.hu/logok/